

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2*
DEVELOPMENT OF GOOD GOVERNANCE ADMINISTRATION OF
SCHOOL ADMINISTATORS UNDER THE PATHUM THANI PRIMARY
EDICATIONAL SERVICE AREA OFFICE DISTRICT 2

กษาศน์ โพธิ์สวัสดิ์¹, สุทธิพร บุญส่ง² และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ³

Kasab Posawat¹, Sutthiporn Boonsong² and Pimolpun Phetsombat³

¹⁻³มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹⁻³Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand

Corresponding Author's Email: pimolpun_p@mail.rmUTT.ac.th

วันที่รับบทความ : 12 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 21 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 24 กุมภาพันธ์ 2567

Received 12 January 2024; Revised 21 February 2024; Accepted 24 February 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 2) แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 297 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และศึกษานิเทศก์ รวมจำนวน 5

Citation:

* กษาศน์ โพธิ์สวัสดิ์, สุทธิพร บุญส่ง และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2567). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(1), 19-36.

Kasab Posawat, Sutthiporn Boonsong and Pimolpun Phetsombat. (2024). Development of Good Governance Administration of School Administrators Under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office District 2. Journal of Social Sciences Innovations, 1(1), 19-36.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2024.2>

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

ท่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า (1) ด้านหลักการตอบสนอง ผู้บริหารต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (2) ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ผู้บริหารต้องส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการที่เป็นระบบ (3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วนคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (5) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารต้องป้องกันการทุจริตและยึดมั่นในกฎหมาย เผยแพร่ข้อมูลและระเบียบข้อบังคับ (6) ด้านหลักความเสมอภาค ผู้บริหารจัดการข้อร้องเรียนอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว สร้างความยุติธรรมและความเท่าเทียมในสถานศึกษา

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหารสถานศึกษา, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

Abstract

This research aimed to 1) investigate the good governance administration of school administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 and 2) explore the guidelines for the development of good governance administration for school administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2. The research sample derived from the simple random sampling consisted of 297 teachers at the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2, which was obtained via simple random sampling. The instruments were questionnaires with a reliability value of 0.98 and interview forms. To analyze the data, the researcher conducted statistics consisting of frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis for the qualitative study.

The findings revealed that 1) school administrators demonstrated effective governance at a generally high level. 2) The six aspects that comprised the guidelines for the establishment of good governance administration were: (1) Responsiveness: Administrators ought to pay close attention to stakeholder comments and adhere to the law. (2) Accountability: Using methodical procedures, administrators must encourage creative development in educational establishments. (3) Transparency: In order preserve personal information, administrators must provide all relevant information. (4) Participation: Administrators have to give all parties involved the chance to have an impact concerning the way decisions were reached. (5) The rule of law: Administrators were responsible for guarding against corruption, abiding by the law, and sharing guidelines and information. (6) Equity: Establishing equity and impartiality inside the school, administrators addressed complaints in a methodical and timely manner.

Keywords: Good Governance, Administrator, Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

หลักธรรมาภิบาลในประเทศไทยถูกใช้ครั้งแรกในวิฤตเศรษฐกิจปี 2540 เพื่อเป็นแนวทางในการตอบสนองและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการของประเทศที่มีสาเหตุหลักมาจากการบริหารจัดการที่มีความบกพร่อง การกระทำผิดและขาดจริยธรรม ประเทศไทยจึงดำเนินการปฏิรูปในหลายด้านทั้งการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร การสร้างความโปร่งใสและความยุติธรรมในการตัดสินใจ รวมทั้งการเสริมสร้างการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การดำเนินการเหล่านี้จะช่วยสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570) เน้นให้ผู้บริหารมีแนวทางในการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การประยุกต์ใช้หลักธรร

มาภิบาลในการบริหารจัดการจึงไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และการตัดสินใจเท่านั้น แต่ยังส่งผลดีต่อความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการตอบโจทยประชาชน สอดคล้องกับองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International หรือ TI) ได้จัดอันดับผลการสำรวจดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index หรือ CPI) จาก 180 ประเทศทั่วโลก พบว่า ปี 2566 ค่าดัชนีของประเทศไทยมีค่าที่ 35 คะแนน ลดลงจาก 36 คะแนน ในปี 2565 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ, 2567) สะท้อนว่าภาครัฐยังขาดการมุ่งเน้นการประสานการดำเนินงานกับทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) การศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ได้กำหนดว่าการบริหารจัดการประเทศต้องเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลให้เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการที่ดี สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (พ.ศ. 2566-2570) รัฐบาลไทยได้ตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มุ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมแก่เยาวชน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความโปร่งใส และซื่อสัตย์ การเน้นย้ำเรื่องนี้ในระบบการศึกษาถือเป็นหน้าที่สำคัญ ในการสร้างสังคมที่มีธรรมาภิบาล (เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2566)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีศักยภาพทางการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวปฏิบัติ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องทำการศึกษากการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหาของการวิจัย ได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง หลักการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบ ยึดมั่นในหลักนิติธรรม และคำนึงถึงส่วนรวม แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความยั่งยืนในองค์กร สังคม และประเทศชาติ โดยเฉพาะในยุคที่การบริหารจัดการมีความซับซ้อนมากขึ้น

วรเดช จันทรศร (2550) ได้นิยามว่าหลักธรรมาภิบาลเป็น เครื่องมือที่ช่วยปรับปรุงการบริหารจัดการในองค์กรของรัฐและเอกชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

World Bank (1992) ได้กล่าวถึงธรรมาภิบาลว่าเป็น กระบวนการและโครงสร้างที่ช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรเกิดผลสูงสุด พร้อมทั้งส่งเสริมความยุติธรรมและความยั่งยืน

หลักการสำคัญของธรรมาภิบาล

- 1) ความโปร่งใส (Transparency) การเปิดเผยข้อมูลและกระบวนการให้สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งช่วยลดการทุจริตและเพิ่มความไว้วางใจ
- 2) ความรับผิดชอบ (Accountability) ผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วม (Participation) การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาท
- 4) หลักนิติธรรม (Rule of Law) การยึดมั่นในกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม

5) ความเท่าเทียม (Equity) การจัดสรรโอกาสและทรัพยากรอย่างเท่าเทียม

6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อบรรลุเป้าหมาย

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่ทำหน้าที่วางแผน จัดการ ประสานงาน และควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องเป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของครู นักเรียน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

1) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership Theory)

Nanus (1992) ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจ เพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

2. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory)

Burns (1978) และ Bass (1985) กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลงที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

3) ทฤษฎีการจัดการโดยเน้นผลลัพธ์ (Result-Based Management Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนและดำเนินงานโดยมีเป้าหมายที่วัดผลได้ชัดเจน Kaplan and Norton (1996) ได้นำเสนอเครื่องมือ Balanced Scorecard เพื่อช่วยผู้บริหารประเมินผลการดำเนินงานในเชิงรอบด้าน

4) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ (Situational Leadership Theory)

Hersey and Blanchard (1969) เสนอว่าผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำตามสถานการณ์และความพร้อมของบุคลากร

5) ทฤษฎีระบบ (Systems Theory)

เน้นว่าการบริหารสถานศึกษาคือการทำงานของระบบที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างบุคลากร ทรัพยากร และกระบวนการ

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีหน้าที่ในการวางแผน จัดการ ประสานงาน และควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านการเรียนการสอน การบริหารบุคลากร และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน บทบาทของผู้บริหารจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการดูแลการดำเนินงาน

ทั่วไป แต่ยังคงเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กร

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม รวมถึงการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรสามารถทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายองค์กร ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จึงอยู่ที่การนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก ขณะเดียวกัน ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ โดยเลือกใช้วิธีการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาที่ดีควรให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนและดำเนินงานโดยยึดเป้าหมายที่วัดผลได้จึงเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

โดยรวมแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพคือผู้ที่สามารถเป็นผู้นำทั้งในด้านวิชาการ การบริหารทรัพยากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การมีวิสัยทัศน์ การปรับตัวต่อสถานการณ์ และความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1,287 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 297 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับการทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยรวมมีค่าตั้งแต่ .98 ขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of

Item Objective Congruence: IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามจากการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นความเรียง

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 74.43 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 74.16 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 42.09 และอยู่ในอำเภอลำลูกกา และอำเภอธัญบุรี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 40.07

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา	n=297		ระดับ ทักษะดิจิทัล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านหลักการตอบสนอง (X_1)	4.32	0.69	มาก	5
2.	ด้านหลักการรับผิดชอบ (X_2)	4.28	0.66	มาก	6
3.	ด้านหลักความโปร่งใส (X_3)	4.36	0.67	มาก	1
4.	ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_4)	4.36	0.73	มาก	2
5.	ด้านหลักนิติธรรม (X_5)	4.35	0.77	มาก	3
6.	ด้านหลักความเสมอภาค (X_6)	4.33	0.78	มาก	4
รวม		4.33	0.72	มาก	

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{x}$ =4.33, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x}$ =4.36, S.D.=0.67) รองลงมา คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ =4.36, S.D.=0.73) และด้านหลักการรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x}$ =4.28, S.D.=0.66)

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สามารถสรุปแนวทางทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ดังนี้

1) ด้านการตอบสนอง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ควบคู่กับการรับฟังและเรียนรู้ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการตอบสนองที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงทุกกลุ่มจะช่วยสร้างความไว้วางใจและการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการผ่านการติดตามและปรับปรุงการให้บริการอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการยอมรับและความไว้วางใจให้กับโรงเรียน

2) ด้านหลักการรับผิดชอบต่อสังคม สถานศึกษาต้องใช้เทคนิคและกระบวนการที่เป็นระบบในการพัฒนานวัตกรรมและการทำงานในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการทำความเข้าใจผู้รับบริการ การกำหนดปัญหา การระดมความคิดการสร้างต้นแบบ และนำไปปฏิบัติจริงเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสะท้อนคิดเพื่อปรับปรุงกระบวนการบริหารให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การศึกษาและปรับใช้แนวคิดจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมความรู้และการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องในหมู่ครูและบุคลากร และสร้างวัฒนธรรมที่เปิดรับนวัตกรรมในสถานศึกษา รวมถึงการวางแผนและกำหนดความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างชัดเจน เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดเผยข้อมูลของสถานศึกษาอย่างครบถ้วนและเข้าถึงได้ง่ายผ่านหลายช่องทาง เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถรับทราบข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและสะดวก จัดทำนโยบายและมาตรการในการจัดเก็บและคุ้มครองข้อมูลให้ปลอดภัย เช่น การเข้ารหัสข้อมูล, การล็อกหน้าจอคอมพิวเตอร์ และการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล มีการอบรมผู้เกี่ยวข้องในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูล และหากเกิดเหตุการณ์ละเมิดควรแจ้งเจ้าของข้อมูล และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็วที่สุด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถานศึกษา

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงานอย่างเต็มที่ โดยผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและการประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง รวมถึงการประชุมกับภาคี 4 ฝ่ายและหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนา และแก้ไขปัญหา ร่วมกัน การมีส่วนร่วมควรครอบคลุมทั้งการรับรู้ข่าวสาร การปรึกษาหารือ และการประชุมรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจถึงโครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถ ร่วมตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรเปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารอื่น ๆ เช่น ไลน์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนสามารถเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือคำติชมได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

5) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตหรือการละเมิดกฎหมายภายในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และมีการใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตในการดำเนินงานควรมีแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการดำเนินงานพัสดุ การเงิน และบัญชี ซึ่งต้องแยกหน้าที่และบุคคลอย่างชัดเจน และมีการตรวจสอบการดำเนินงานโดยกลุ่มตรวจสอบภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่ นอกจากนี้ ควรเน้นการสร้าง ความเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารครูและบุคลากรในสถานศึกษา ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงการเผยแพร่ระเบียบปฏิบัติและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบโดยทั่วกัน พร้อมกับการประชุมเพื่อชี้แจงและสร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นปัจจุบัน

6) ด้านความเสมอภาค บริหารสถานศึกษาต้องมีกระบวนการที่ชัดเจนในการจัดการข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ โดยการสร้างช่องทางที่สะดวกในการรับข้อร้องเรียน การประชุมและรับฟังความคิดเห็นจากคณะครูและบุคลากร การพิจารณา และแก้ไขข้อร้องเรียนอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ การเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาพูดคุยและหาข้อสรุป รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลและการฝึกอบรมเพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจและปฏิบัติตามแนวทาง

เดียวกัน การดำเนินการเหล่านี้จะช่วยสร้างความยุติธรรมและความโปร่งใสในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาจากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง นำไปสู่การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างเข้มงวด นอกจากนี้ การสนับสนุนจากภาครัฐและชุมชนยังมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการได้อย่างเหมาะสม การรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษา นำไปสู่การสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ช่วยให้การบริหารงานทุกด้านเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเสียงทิพย์ มัยวงศ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า พฤติกรรมผู้นำกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา ยกพล (2566) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉราพร กริ่งไกร (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โรงเรียนมีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด พร้อมกับเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมนี้ทำให้ทุกฝ่ายมีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งส่งผลดีต่อความไว้วางใจ และการยอมรับจากชุมชน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ครบถ้วน เข้าถึงได้ง่าย และมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลอย่างเคร่งครัดสนับสนุนภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สถานศึกษา ผู้บริหารต้องส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและพัฒนางานภายในโรงเรียน โดยใช้กระบวนการอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องยึดมั่นในหลักความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลสำคัญให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างตรงไปตรงมา เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายสามารถร้องเรียน หรือแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจร่วมกันในกลุ่มครูและบุคลากรเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ตามกฎหมายและข้อบังคับ เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความยุติธรรมในองค์กร การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลส่งเสริมให้การบริหารงานภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ บัวชิด (2550) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารมีความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และวันเวลาในการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการปลุกจิตสำนึกให้มีความเอาใจใส่ต่องาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ให้ความร่วมมือในการทำงานที่ดี ทำงานเป็นทีม โดยเน้นให้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอาคม มากมีทรัพย์ (2556) ที่สรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นพฤติกรรมที่สำคัญยิ่ง เพราะ ถ้าผู้บริหารคนใดขาดความรับผิดชอบ ยิ่งทำให้ขาดความศรัทธา ขาดการยอมรับนับถือ ขาดความเชื่อมั่น ยิ่งส่งผลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความรับผิดชอบจะส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรับผิดชอบตามไปด้วย ความรับผิดชอบ จึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษารัตน์ ดาวลอย (2561) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการเป็นแบบอย่างในการรับผิดชอบหน้าที่การทำงานต่าง ๆ ทั้งในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนและเป็นผู้ดำเนินการลงมือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชากร โมสกุล (2558) ที่พบว่า ความรับผิดชอบ เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาให้ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน โดยผู้บริหารต้องสามารถดำเนินงานได้ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา รวมถึงการแสดงออก ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในบริบทของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 คือ การประยุกต์ใช้หลักการธรรมาภิบาลในการจัดการสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม

องค์ประกอบของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

1. ความโปร่งใส (Transparency)

-ผู้บริหารต้องมีการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญ เช่น งบประมาณ ผลการดำเนินงาน และนโยบายของโรงเรียนแก่บุคลากรและผู้ปกครอง

-จัดเวทีประชุมเพื่อรายงานความก้าวหน้าและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบ

2. ความรับผิดชอบ (Accountability)

-ผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของโรงเรียน และรายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชน และผู้ปกครอง

-ส่งเสริมการทำงานที่มีเป้าหมายชัดเจนและวัดผลได้

3. การมีส่วนร่วม (Participation)

-ส่งเสริมให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

-จัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ทุกฝ่ายมีบทบาทในการพัฒนา

4. หลักนิติธรรม (Rule of Law)

-ผู้บริหารต้องดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

-สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติตามระเบียบในโรงเรียน

5. ความเท่าเทียม (Equity)

-จัดสรรทรัพยากรการศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

-ส่งเสริมการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

6. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)

-ใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างคุ้มค่าเพื่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด

-พัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในพื้นที่

การประยุกต์ใช้ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2

1. การสร้างระบบการบริหารแบบโปร่งใส

ใช้เทคโนโลยี เช่น เว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลโรงเรียนและรายงานผลการดำเนินงานให้ชุมชนเข้าถึงได้ง่าย

2. การพัฒนาความร่วมมือในพื้นที่

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานท้องถิ่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด หรือกลุ่มผู้ประกอบการ เพื่อร่วมพัฒนากิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน

3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

จัดการอบรมและพัฒนาในด้านธรรมาภิบาลสำหรับครูและบุคลากร เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการบริหารที่มีคุณธรรม

4. การส่งเสริมความเท่าเทียมในการศึกษา

พัฒนานโยบายที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำ เช่น การให้ทุนการศึกษา การแจกจ่ายอุปกรณ์การเรียน และการสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาทักษะเฉพาะสำหรับนักเรียนกลุ่มเปราะบาง

5. การติดตามและประเมินผล

จัดทำระบบติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนในเขตพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการวัดผลในด้านคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนและการบริหารงานที่โปร่งใส

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในบริบทดังกล่าวจะช่วยพัฒนาสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ให้มีความโปร่งใส มีคุณภาพ และตอบสนองต่อ

ความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ยังช่วยยกระดับการศึกษาของพื้นที่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านหลัก ภาระรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการดำเนินการ ติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ บุคลากรจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ปรับปรุงระบบ การรายงานและการสื่อสารให้โปร่งใส และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความรับผิดชอบ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและเสริมสร้างคุณภาพของการทำงานใน โรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารตามหลักความรับผิดชอบต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับการบริหารงานด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยควรศึกษา การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในบริบทที่แตกต่าง เช่น การบริหารของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบและทำความเข้าใจถึงความแตกต่างในแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในบริบทที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2553). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชากร โมสกุล. (2558). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปริญญะ ยกพล. (2563). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- ไพฑูรย์ บัวจิต. (2550). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วรเดช จันทรศร. (2550). *ธรรมาภิบาล: หลักการ แนวคิด และการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (2567). *แผนการปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ. (2567). *ป.ป.ช. เผยองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติประกาศผลดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ประจำปี 2566 ประเทศไทยได้ 35 คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ 108 ของโลก. เรียกใช้เมื่อ 12 มีนาคม 2567* จ ก <https://www.nacc.go.th/files/article/attachments/2727624330cdb5431a04efd022168bf62a466a4.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนการพัฒนากการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)*. กรุงเทพฯ: บริษัท ฟรีเมียร์ โพร จำกัด.

เสียงทิพย์ มัยวงศ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 15(70), 94-104.

อัจฉราพร กริ่งไกร. (2558). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

อาคม มากมณีทรัพย์. (2556). *จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา*. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุษารัตน์ ดาวลอย. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับ
ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 4 สระบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Bass, B. M. (1985). *Leadership and Performance Beyond Expectations*. New York: Free Press.

Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row.

Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1969). *Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Boston: Harvard Business School Press.

Nanus, B. (1992). *Visionary Leadership: Creating a Compelling Sense of Direction for Your Organization*. Jossey-Bass.

World Bank. (1992). *Governance and Development*. Washington, DC: World Bank.